

แนวปฏิบัติที่ดี ด้านปรียัติ : วิธีที่ 1 สืบสาน ส่งต่อ ต่อยอด

แนวปฏิบัติที่ดี เรื่อง: การจัดประสบการณ์เรียนรู้เพื่อพัฒนาการมีทักษะชีวิตที่ดีผ่านโปรแกรมการพัฒนาเจตคติของนักศึกษาต่อการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

คณะผู้จัดทำ:²

1. ว่าที่ร้อยตรีหญิงวาริณี โสภางร
2. พระครูธรรมศุต
3. ดร.นภารัตน์ กิตติรัตนมงคล
4. นางสาวณมล เจริญใจ

หน่วยงาน/ส่วนงาน: คณะสังคมศาสตร์

1. ประวัติหน่วยงาน/ส่วนงาน

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

2. ที่มาและความสำคัญ

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ถือเป็นปัญหาสำคัญต่อสังคมในภาพรวม องค์การอนามัยโลกให้ความสำคัญต่อปัญหาดังกล่าวที่ต้องเร่งแก้ไขเป็นอันดับต้น ๆ (อัจฉรา มุรรัตน, 2557) ในแต่ละปีประเทศไทยมีนักดื่มเพิ่มขึ้น 2.5 แสนคน และมีแนวโน้มที่เพิ่มมากขึ้นทุกปี ส่วนใหญ่เป็นกลุ่มวัยรุ่น (สสส, 2557) โดยประเทศไทยมีมาตรการการจัดการกับปัญหาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ภายใต้พ.ร.บ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 และพ.ร.บ. ภาษีสรรพสามิต พ.ศ. 2560 อย่างเข้มแข็ง เพื่อป้องกันเยาวชนไม่ให้เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์โดยง่าย และควบคุมการบริโภคอย่างก้าวกระโดด มีการวิจัยหลายชิ้น พบว่าการเข้าถึงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีบริบทและวัฒนธรรมของครอบครัว พฤติกรรมการยอมรับการดื่ม การปลูกฝังค่านิยม โดยเฉพาะ เจตคติ ความเชื่อ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการแสดงพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในวัยรุ่น (รุจาภา จิระประดิษฐ์ผล, 2563; ปัญจพร ศรีชนาพันธ์ และคณะ, 2563)

ผู้จัดประสบการณ์เรียนรู้ได้สำรวจปัญหาของนักศึกษากลุ่มเป้าหมายพบว่า เจตคติต่อการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษามีผลต่อพฤติกรรมการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์สูงถึงร้อยละ 60 สอดคล้องกับการสังเกตการณ์ของผู้จัดพบว่า วัยรุ่นที่เป็นกลุ่มนักศึกษาบางส่วนที่มีพฤติกรรมการดื่ม มีเจตคติต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไปในทิศทางที่ดี เช่น การผ่อนคลายความเครียด การพบปะสังสรรค์กับกลุ่มเพื่อน มีเวลาว่างจากการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ของอาจารย์ที่ปรึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี ตลอดจนการให้ข้อมูลเบื้องต้นจากนักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่มีเชื่อว่า การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ช่วยให้พวกเขามีพื้นที่สังสรรค์กับกลุ่มเพื่อน ทั้งนี้พฤติกรรมการดื่มบางครั้งดื่มหรือดื่มบ่อยขึ้นอยู่กับเวลาว่าง และความรู้สึกเบื่อหน่าย เหงา เศร้า เสียใจอันเกิดจากปัญหาส่วนตัว ครอบครัว หรือการเรียนด้วย ชี้ให้เห็นว่านักศึกษามีเจตคติต่อการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไปในทิศทางไม่เหมาะสม

เจตคติ (attitude) อาจใช้คำว่า ทศคติ ความคิดเห็น ซึ่งเป็นภาวะความพร้อมทางจิตใจที่มีผลมาจากประสบการณ์ ภาวะนี้เป็นแนวทางในการกำหนดทิศทางพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง (Allport, 1935) มีการกำหนดกลุ่มองค์ประกอบของเจตคติไว้หลายกลุ่ม ทั้งกลุ่มองค์ประกอบเดี่ยว กลุ่มสององค์ประกอบ และกลุ่มสามองค์ประกอบที่มีครอบคลุมมากที่สุดและเป็นที่ยอมรับกัน ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2531) คือ แนวคิดที่เชื่อว่าเจตคติประกอบด้วย ได้แก่ 1) องค์ประกอบด้านการรู้ (cognitive component) 2) องค์ประกอบด้านความรู้สึก (affective component) และ 3) องค์ประกอบด้านการมุ่งกระทำ (behavior intention component) กล่าวได้ว่าการที่บุคคลจะมีเจตคติต่อสิ่งใดนั้น จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบสามประการเสมอ

จากแนวคิดดังกล่าว เจตคติ จึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญส่วนหนึ่งของพฤติกรรมที่อธิบายว่าพฤติกรรมเป็นกิจกรรมทุกประเภทที่มนุษย์กระทำ อาจเป็นสิ่งที่สังเกตได้หรือไม่ได้ ดังนั้น อาจารย์ผู้จัดประสบการณ์จึงสนใจประเด็นการพัฒนาเจตคติต่อการป้องกันการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ของนักศึกษาเพื่อศึกษาเรียนรู้ถึงแนวทางการออกแบบและพัฒนาโปรแกรมการจัดประสบการณ์เรียนรู้ที่จะสามารถเปลี่ยนเจตคติของบุคคลที่มีต่อการป้องกันการตีมีแอลกอฮอล์ ให้ไปในทิศทางที่ถูกต้องและเหมาะสมกับช่วงวัยและชีวิตของการเป็นนักศึกษา โดยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ครั้งนี้เลือกใช้องค์ประกอบเจตคติที่มีองค์ประกอบ 3 ประการ เนื่องจากการที่บุคคลจะมีเจตคติต่อสิ่งใดนั้น จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบทั้งสามประการเสมอ และทั้ง 3 องค์ประกอบนี้มีประโยชน์ทั้งในการวัดเจตคติและการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงเจตคติของบุคคล

3. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้คณาจารย์ได้นำองค์ความรู้บูรณาการสำหรับพัฒนาทักษะชีวิตที่ดีของนักศึกษาต่อการป้องกันการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์
2. เพื่อสร้างโปรแกรมพัฒนาที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนเจตคติของนักศึกษาต่อการป้องกันการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์
3. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการป้องกันการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ ก่อน-หลัง การเข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาเจตคติต่อการป้องกันการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์

4. แนวทางการดำเนินการตามหลัก PDCA

1. P = Plan (การวางแผน)

อาจารย์ผู้จัดประสบการณ์เรียนรู้ประชุมวางแผนร่วมกัน เพื่อศึกษาปัญหาด้านทักษะชีวิตที่แท้จริง ของนักศึกษาในระหว่างการศึกษา เมื่อได้มาซึ่งปัญหาที่แท้จริงแล้ว ซึ่งศึกษาครั้งนี้พบว่า ปัญหาการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นข้อค้นพบหนึ่งที่สำคัญที่อาจารย์ผู้จัดประสบการณ์เรียนรู้และนักศึกษาเห็นตรงกัน ว่าส่งผลต่อการเรียน และการปรับตัวสำหรับการใช้ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัยฯ โดยเฉพาะเรื่อง เจตคติต่อ การป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จากนั้นจึงดำเนินวางแผนสืบค้นข้อมูลเชิงวิชาการ มีการบูรณาการ องค์ความรู้ทางด้านพุทธศาสนา ด้านสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และด้านจิตวิทยามาบูรณาการร่วมกัน เพื่อสร้างและออกแบบโปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตที่ดีด้านดังกล่าวให้มีความเหมาะสม ตลอดวางแผนตาราง เวลา และกิจกรรมที่ต้องดำเนินการตลอดการดำเนินโปรแกรมในรูปแบบออนไลน์ ภายใต้ชื่อ “โปรแกรม พัฒนาเจตคติต่อการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” โดยรูปแบบของการจัดประสบการณ์เรียนรู้ผ่าน โปรแกรมดังกล่าวนี้ ใช้โครงสร้างรูปแบบของการวิจัยเชิงทดลองมาเพื่อพัฒนาเจตคติต่อการป้องกันการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาในกลุ่มตัวอย่าง

2. D = Do (การปฏิบัติตามแผน)

เมื่อได้ข้อสรุปจากการวางแผนในขั้นที่ 1 อาจารย์ผู้จัดประสบการณ์เรียนรู้ได้เริ่มดำเนินการ ออกแบบโปรแกรมพัฒนาฯ โดยครั้งนี้มุ่งพัฒนาเจตคติของนักศึกษาต่อการป้องกันการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. อาจารย์ผู้จัดฯ ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและ เลือกตัวบ่งชี้ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของ การพัฒนาเจตคติทั้ง 3 องค์ประกอบ คือ ด้านความรู้เชิงประเมินค่าด้านอารมณ์ความรู้สึก และด้านความ พร้อมของการมุ่งกระทำ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และคณะ, 2531) และใช้สารชักจูงให้นักศึกษาเปลี่ยนเจต คติตามแมกไกว์ (1969) โดยมุ่งหวังเปลี่ยนเจตคติต่อการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในระดับจิตใจ ทั้ง 3 ขั้นตอนคือ ขั้นการสร้างความสนใจ ขั้นสร้างความเข้าใจ และขั้นสร้างการยอมรับ เข้าไปจัดกระทำ ครบทั้ง 3 ขั้นตอน ในการพัฒนาเจตคติในแต่ละครั้ง ทั้งนี้มีหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เรื่องเบญจศีล “ศีล 5” และผลกรรมของการละเมิดศีลข้อ 5 ในทางพุทธศาสนามาช่วยเสริมการพัฒนาหรือเปลี่ยนเจตคติ เพื่อให้การชักจูงมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อเสริมให้เป็นสารที่จุดจับใจ (Message Appeals) ในเรื่องความ กลัวตามหลักการเนื้อหาของสารชักจูง

2. เมื่อได้องค์ความรู้ทางวิชาการที่เป็นการบูรณาการระหว่างพุทธศาสนา สังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และจิตวิทยาที่เป็นข้อมูลสำคัญ อาจารย์ผู้จัดประสบการณ์เรียนรู้จึงได้ออกแบบโปรแกรมและส่งเครื่องมือ ให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา

3. กลุ่มตัวอย่างการทดลองครั้งนี้ คือ นักศึกษาที่มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็น บางครั้ง มีความตั้งใจและพร้อมที่จะเข้าร่วมโปรแกรมพัฒนาเจตคติต่อการป้องกันการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ โดยการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 3 คน (เพศหญิง 3 คน เนื่องจากมีผลศึกษาของ ไคลน์และ

ฮิว (Klein and Hugh. 1994: 2078) อ้างอิงจาก พรรณอุษา อนันต์นิวจวัฒนา. (2539) ที่พบว่า เพศหญิงสามารถเปลี่ยนเจตคติได้มากกว่าเพศชาย) และมีความง่ายต่อการจัดประสบการณ์เรียนรู้เพื่อเปลี่ยนเจตคติในรูปแบบออนไลน์

4. นัดหมายเวลาที่สามารถการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ผ่านระบบออนไลน์ด้วยโปรแกรม Microsoft Teams จำนวน 2 ครั้ง เวลาทั้งสิ้น 6 ชั่วโมง (ครั้งละ 3 ชม.) การเตรียมความพร้อมสำหรับอบรมคือ อยู่ในสถานที่ปิดไม่มีสภาพแวดล้อมที่รบกวนการสื่อสารระหว่างการอบรม เปิดกล้องและไมล์ ตลอดเวลาเพื่อให้ผู้จัดสามารถสังเกตพฤติกรรมความสนใจและการมีส่วนร่วมระหว่างทำกิจกรรม

5. ก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ในผู้เข้าร่วมทำแบบวัดเจตคติผ่านระบบออนไลน์ Google Form จำนวน 16 ข้อ (Pretest)

6. ผู้จัดเริ่มดำเนินโปรแกรมการพัฒนาเจตคติต่อการป้องกันการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ โดยตลอดระยะการดำเนินกิจกรรม ผู้จัดเก็บข้อมูลที่เป็นการสังเกตพฤติกรรมความสนใจและการมีส่วนร่วมระหว่างทำกิจกรรม โดยไม่ให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัวด้วยการบันทึกวิดีโอ โดยโปรแกรมพัฒนาเจตคติต่อการป้องกันการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์มีวิธีการดังต่อไปนี้

6.1 อบรมครั้งที่ 1 การพัฒนาความรู้เชิงประเมินค่า โดยการชกแจงทางด้านการป้องกันการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ บอกถึงประโยชน์ของการป้องกันการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ และโทษของการไม่ป้องกันการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์

6.2 อบรมครั้งที่ 2

- การพัฒนาอารมณ์และความรู้สึกเพื่อเปลี่ยนเจตคติ โดยการเชื่อมโยงสิ่งเร้าทำให้ขณะที่บุคคลทำสิ่งนั้น เพื่อเปลี่ยนแปลงความรู้สึกที่มีต่อสิ่งหนึ่ง กระตุ้นให้ผู้เข้าอบรมฯ แสดงออกถึงความรู้สึกชอบ-ไม่ชอบ, พอใจ - ไม่พอใจ, เห็นด้วย - ไม่เห็นด้วย ต่อการป้องกันการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ ซึ่งมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบด้านความรู้เชิงประเมินค่า ถ้าบุคคลสามารถรับรู้ประโยชน์และเห็นคุณค่าของการป้องกันการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ โดยใช้เนื้อหาที่เน้นถึงโทษและผลเสียต่อร่างกาย ซึ่งจะส่งผลต่อการเห็นด้วยและพอใจที่จะป้องกันการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์

- การพัฒนาความพร้อมของการมุ่งกระทำ โดยการให้กระทำพฤติกรรมที่สนับสนุนกระทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยความสมัครใจของตนเอง ทำให้เกิดผลต่อผู้รับการชกแจงจะชกแจงตนเองให้เปลี่ยนเจตคติ

7. เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินโปรแกรมการพัฒนาเจตคติของนักศึกษาต่อการป้องกันการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ ให้ผู้เข้าอบรมทำแบบวัดเจตคติผ่านระบบออนไลน์ Google Form จำนวน 16 ข้ออีกครั้ง (Posttest) และวิเคราะห์ค่าทางสถิติด้วยโปรแกรม SPSS เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของเจตติระหว่างก่อน-หลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ว่ามีความเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียง ทั้งยังเป็นการตรวจสอบคุณภาพของโปรแกรมฯ และนำข้อเสนอของผู้เข้าร่วมอบรมมาพัฒนาในโอกาสต่อไป

3. C = Check (ตรวจสอบการปฏิบัติตามแผน)

เมื่อปฏิบัติงานตามแผนหรือระหว่างการทำกิจกรรมจัดการประสบการณ์เรียนรู้ เมื่อเกิดอุปสรรคปัญหา อาจารย์ผู้จัดประสบการณ์เรียนรู้จะนัดหมายพูดคุย เพื่อปรึกษาหารือในการหาทางออกร่วมกันถึงปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น ช่องว่างของเนื้อหาที่ใช้ในการซักถามเพื่อเปลี่ยนเจตคติ อาจารย์จะตรวจสอบผลของการดำเนินกิจกรรมตลอดของช่วงเข้าร่วมโปรแกรมฯ โดยถามความรู้สึกเชิงประเมินค่า สะท้อนอารมณ์และความรู้สึก และแนวโน้มของความพร้อมต่อการมุ่งกระทำ

4. A = Act (ปรับปรุงแก้ไข)

เมื่อเสร็จสิ้นการจัดการประสบการณ์เรียนรู้ผ่านโปรแกรมพัฒนาเจตคติของนักศึกษาต่อการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ อาจารย์ผู้จัดประสบการณ์เรียนรู้จะปรึกษาร่วมกับนักศึกษาเพื่อร่วมกันสรุปถึงผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น จากนั้นอาจารย์ได้ร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหาและพัฒนาโปรแกรมการดังกล่าว โดยการจัดการศึกษาตามแบบ OLE มาประกอบและปรับใช้ในครั้งต่อไป ดังนี้

Objective = เป้าหมายด้านจิตพิสัย (affective Domain) ที่ต้องการให้เกิดขึ้นโดยการมุ่งส่งเสริมคุณลักษณะนิสัยที่ดีและมีคุณธรรมจริยธรรม กับผู้เข้าอบรมหลังเข้าร่วมโปรแกรมฯ

Learning = การจัดการกิจกรรมต่าง ๆ ให้ผู้เข้าร่วมโปรแกรมฯ เกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมาย

Evaluation = การตรวจสอบว่าผู้เข้าร่วมโปรแกรมฯ ได้บรรลุตามวัตถุประสงค์การศึกษาที่ได้วางแผนไว้ หลังเสร็จสิ้นการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้แล้ว

5. ผลการดำเนินงาน

1. ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ

จากการสอบถามความคิดเห็น และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างนักศึกษาและอาจารย์ผู้จัดประสบการณ์เรียนรู้หลังจากกระบวนการของโปรแกรมพัฒนาเจตคติสิ้นสุด พบว่า นักศึกษามีเจตคติต่อการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ไปในทิศทางที่เหมาะสมและดีขึ้น มีความรู้เชิงประเมินค่าต่อคุณประโยชน์ของการหลีกเลี่ยงการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และมีความรู้สึกเห็นด้วยต่อการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตลอดจนมีแนวโน้มที่พร้อมมุ่งกระทำการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มากขึ้น โดยมีทักษะต่อการป้องกันป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ประกอบด้วย พฤติกรรมการปฏิบัติตนที่มีเจตคติในการตระหนักรู้ และแสดงให้เห็นบุคคลรอบข้างเห็นถึงการสามารถป้องกันตนเองจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วยการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ไม่เข้าไปอยู่ในสถานที่เสี่ยงต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปฏิเสธการถูกชักชวนให้ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2. ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ (รูปธรรม)

คณะสังคมศาสตร์สามารถสร้างโปรแกรมการพัฒนาเจตคติต่อการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน 1 ชุดการเรียนรู้ ซึ่งสามารถนำไปใช้สำหรับอบรมเด็กนักศึกษาในรุ่นต่อไป เป็นชุดกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพสามารถเปลี่ยนเจตคติได้ผลจริง โดยตัวชี้วัดจากผลการวิเคราะห์ค่าทางสถิติผ่านโปรแกรม SPSS พบว่า เจตคติต่อการป้องกันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักศึกษาก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.40$, S.D. = 0.46)

และเมื่อเข้าร่วมโปรแกรมฯ เจตคติต่อการป้องกันการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.70$, S.D. = 0.50) เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของเจตคติ ระหว่างก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ กับ หลังเข้าร่วมโปรแกรมฯ โดยใช้ One Group Pretest-Posttest Design โดยใช้สถิติ T - test (Independent Samples) ในการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ 0.05 โดยที่ด้านที่ 2 , 3 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

6. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ปัจจัยภายใน 1) อาจารย์มีคุณวุฒิที่หลากหลาย และมีความรู้ทางด้านพระพุทธศาสนา ด้านสังคม สงเคราะห์ และด้านจิตวิทยาที่สามารถนำไปประยุกต์พัฒนาออกแบบโปรแกรมการพัฒนาเจตคติต่อการป้องกันการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ 2) บุคลากรมีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง 3) มีเทคโนโลยีที่สามารถนำมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดอบรมในรูปแบบออนไลน์ 4) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรให้สามารถออกแบบแนวทางการพัฒนาอัตลักษณ์ของบัณฑิตได้อย่างอิสระและสร้างสรรค์

ปัจจัยภายนอก 1) ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีการสื่อสารและการเข้าสู่สังคมดิจิทัล ส่งผลให้บุคลากรได้รับการพัฒนา 2) นโยบายของภาครัฐให้ความสำคัญต่อการผลิตบัณฑิตที่มีคุณลักษณะความรู้คู่คุณธรรมและจริยธรรมในวิชาชีพ 3) อัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยด้านพระพุทธศาสนาส่งผลต่อการสนับสนุนด้านงบประมาณการวิจัยจากแหล่งทุนภายนอกของคณะสังคมศาสตร์

7. ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

ปัญหา/อุปสรรค ขาดระบบการจัดการความรู้เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ และสนับสนุนกระบวนการปฏิบัติงาน

แนวทางการแก้ไขปัญหา คือ คณะสังคมศาสตร์จัดทำแผนการบูรณาการการเรียนการสอนแบบสหวิทยาการร่วมกันอย่างชัดเจนและต่อเนื่องในทุกปีการศึกษา เพื่อให้อาจารย์เกิดการพัฒนาองค์ความรู้ร่วมกันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เสริมสร้างค่านิยมองค์กร และเกิดระบบการจัดการความรู้ที่มีประสิทธิภาพ แล้วนำไปกำหนดเป็นแนวปฏิบัติที่ดีในแต่ละด้านอย่างชัดเจน

8. ประโยชน์ต่อการบรรลุเป้าหมายตามพันธกิจ

การดำเนินการจัดการความรู้ในประเด็นดังกล่าวส่งผลต่อการสร้างแนวปฏิบัติที่ดีในด้านปรียัติ : วิถีที่ 1 สืบสาน ส่งต่อ ต่อยอด ด้วยการผลิตบัณฑิตตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย

ในส่วนของคุณภาพสังคมศาสตร์ ได้ดำเนินงานบรรลุเป้าหมายของการประกันคุณภาพตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดในเรื่องการจัดการความรู้ และทำให้เกิดชุดกิจกรรมภายใต้โปรแกรมการพัฒนาเจตคติของนักศึกษาต่อการป้องกันการตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ ที่สามารถนำไปใช้เปลี่ยนเจตคติของนักศึกษาภายในคณะสังคมศาสตร์

สำหรับคณาจารย์ ทำให้ตื่นตัวต่อการเสนอแนวคิดการพัฒนาโปรแกรมสำหรับการพัฒนาอัตลักษณ์ของนักศึกษาในคณะสังคมใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับบริบทของมหาวิทยาลัยแห่งพุทธศาสนามากขึ้น